

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilvántér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az új államtitkár programja.

Arad, július 18.

Pulszky Agost közoktatásügyi államtitkár, kinek kinevezését a hivatalos lap tegnapi száma hozta, ma már hivatalba lépett s ugyanez alkalommal fontos kijelentéseket tett, melyek a szerény keretben egy teljes program igényével nem lépnek ugyan a közönség elé, mindamellett vetnek annyi világot az új államtitkár jövőbeli működésének irányára, a mennyi épen elegendő ahhoz, hogy előzetes méltatás tárgyává tehessek.

Pulszky Agost, a tanár miniszternek tanár államtitkára az ő beszédjében új állásának legfontosabb részével, az adminisztrációval foglalkozott első sorban. Az adminisztrációt ő a szorosabb értelemben vett alkotástól, reformműködéstől, úgy látszik, megkülönbözteti, a mennyiben úgy képzei azt helyesnek, ha a *»törvényhozás elvi vitáinak befolyása alól teljesen menten, zajtalanul működik.«* E felfogás helyességét bajos volna még a legkörnyfontabb ellenzéki álláspontból is kifogásolni, annál kevésbé, mert hiszen a tisztviselői kar előtt volt fejtetve, a melynek a *»végrehajtás«* körüli csöndes, pontos, szabatos munkásság a fő teendője.

E részben azt hisszük, hogy manapság, miként egyéb tárczáknál, úgy a közoktatásügyinél sem lehet és nem is lesz oka panaszra. A baj inkább talán az ellenkező oldalon, a *»tulhajtásban«* rejlik.

Ugyanis minden cenztrális adminisztráció mellett okvetlenül és szükségképen

fölburjánzik a *»bürokratizmus«* gyökhejtása, mely mint az anyatorzs életnedvét emészti s azt előbb-utóbb meddővé teszi.

A gépezet *zajtalan* és *pontos* működésének biztosítására való állandó törekvés lassankint *abszorbeálja az egyént*, és az *ellenőrzések* komplikált és nagy apparatussal dolgozó intézményeit növeli nagyra oly mértékben, hogy az ez irányban fölszaporodott munka özönében elmerül a lényeg.

Ez a baj ma már az adminisztráció minden ágazatában az egész világon érzeti magát, de sehol sem oly káros, mint a közoktatásnál, hol a *»sikeres tanítás«* volna egyik fő cél, és a bürokratizmus épen ennek a rovására gyarapszik és terjeng.

Tudja ezt az új államtitkár, ki maga is tanár, nagyon jól, s különös megnyugvással szolgálhat, hogy ezen káros körülményre rá is mutatott, midőn ígérte, hogy az ifjúsággal közvetlenül érintkező tanerőket a *»kicsinyes adminisztratív teendők bénító hatásától«* mentesíteni fogja.

A jó szándék azonban a tanügyi bürokratizmus gyomjának kiirtásához nem elég. Még most is élénk emlékezetben van a volt kultuszminiszternek ama nevezetes és annak idejében az érdekelt körök részéről nagy örömmel fogadott kijelentése, hogy a *»papirkorszaknak«* véget vet; és nem volnánk méltányosak Csáky gróf érdemes és kiváló tulajdonságai iránt, ha föltennök róla, hogy e kijelentéséhez hűlenné lett s csak egy percze is megszűnt *»állandóan«* akarni azt, hogy ígérte beváltsa; mégis mit tapasztalunk? azt, hogy a fiatalsággal érintkező közegek kicsinyes

adminisztratív teendői a minisztersége alatt csaknem megkétszereződtek.

Ha itt gyökeres orvoslásra törekszik a tanügy élén álló államtitkár, akkor nem az egyes adminisztratív teendők ötletes csökkentésén, hanem a rendszer gyökeres megváltoztatásán kell kezdenie.

Hogy példával világosítsuk meg, amit állítottunk, nézzük miként van a dolog a középiskoláknál? hol kezdődnek itt azon tanerők, kik az ifjúsággal közvetlenül érintkeznek? Bizony nem a tanárokon, nem is az igazgatókon, hanem a — *»főigazgatókon«*. Mig ezek adminisztrációja jelentések és ellenőrzések ezernyi részleteivel vannak terhelve, addig az igazgatóknak is a funkciók szerves összefüggésénél fogva megmaradnak összes eddigi kicsinyes adminisztratív teendői, s megmaradnak a dolog logikus rendjénél fogva a tanároké is.

Es az adminisztrációnak lefelé való ezen egyszerűsítése nem annyira az illető alkalmazottak kényelmi szempontja, mint inkább a *»nevelésnek«* nagy és fontos érdeke. A tanuló ifjúsággal foglalkozó közegek a *»tanítás«*on kívül fennmaradt idejükben elvégezhetik bátran amaz adminisztratív teendőket, de kívánatos volna, ha ezen hivatalos teendők végzésére fordított munkájukat *»valódi feladatuk intenzívbb teljesítésére«*, például a *»nevelésre«* fordíthatnák.

Pedig Pulszky Agost államtitkár programjának egy más pontja épen a *»nevelés«* kellő megalapozásának *»részletmunkájára«* fekteti a fő súlyt, és ezt ismét csak megnyugvással veheti tudomásul minden

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Két krakéler.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Írta: Horváth H. József.

(Vége.)

Kálmán megragadta az egyik kalapskatulyát, Etus nagysám pedig a másik után nyult, de akkorra az már a Haller kezében volt. (Hihetetlen, milyen toladó ez az ember!)

— A skatulyámat kérem! — förmedt rá Etus Hallerre.

Ez, egy pillanatig úgy bámult rá, mint a ki nem érti, mit akarnak tőle, de aztán hirtelen, — mint a ki tisztába jön a helyzettel, — minden további teketória nélkül odanyomta a dobozt Etus nagysám piczi kezébe.

— Amint tetszik!

— Egy csöpp nevelése sincs! — zugolódtott Etus nagysám magában és nagyot csipett a férje karján, mikor annak arcán malicziózus mosolyt vett észre.

A coupéban aztán, Haller csakugyan úgy viselkedett, mint a kinek nincs egy csöpp nevelése sem. Ugy tett, mintha Etus nagysám nem is volna a világon.

Rágyujtott, anélkül, hogy engedélyt kért volna és sehogy sem akarta észrevenni, hogy Etus nagysám szakadatlanul köhécsel és a torkát köszörüli.

Etus aztán, úgy állott boszut rajta, hogy

ozigaretát kért a férjétől és a füstöt Vácztól Megyerig, konzekventer a Haller orra alá fújta.

Kálmán alig tudta a nevetést elfojtani, Haller azonban megtörhetetlen flegmával sportfejtegetésekbe bocsájtkozott vele.

A „derby“ képezte a vita tárgyát.

— „Dornroschen“ nek imminens esélye van! — jegyezte meg Kálmán.

— Igaz! . . . Igaz! . . . Csakhogy „Dornroschen“ a „gyengébb nem“-hez tartozik! . . .

(Igazán botrány, hogy milyen viczcseket csinál ez az ember!)

Etus nagysám dühösen szippantott s a következő pillanatban sűrű füstfelleg gomolygott a Haller orra alatt.

— Nézetem szerint — folytató Haller, miközben nyugodtan kergette szét az illatos füstfelhőt kezével, — nézetem szerint a gyengébb nem közt, ritkán akad „stayer“! . . . „Dornroschen“ nek is alig ha lesz álló képessége! Aztán szeszélyes is és megbízhatlan! . . . Egyébként még a „famiájája“ sem valami megbízható! Ismerted a — nagy mamáját?

Kálmán mosolyogva tagadólag rázta fejét.

— Nem?! . . . En is csak kútból ismerem, de a nagy mamájának unokanővérét, magam is láttam „futni“.

Etus nagysámnak bizonyára torkába ment az az ármányos tüst, mert hirtelen, felette gyanus köhögési roham szállta meg és aztán köhögött, Megyertől Galantháig.

Haller végre is megsajnálta.

— A nagyasszony asszonynak bizonyára megártott a füst, majd átszálok más szakaszba!

Azzal meghajtotta magát és átment a szomszédos coupéba.

— Nos, hogy tetszik? — kérde Kálmán, mikor az ajtó becsapódott Haller mögött.

— Sehogy! — felelt Etus kurtán és aztán megint elfogta az a gyanus köhögés.

— Hát az igaz, — kezdé Kálmán ujra, — hogy nem valami udvariasan bánik a nőekkel! Lám, most is, a helyett, hogy eldobta volna a szivarját, inkább más coupéba szállt át! De hát ez nem is csoda! . . . Akinek már menyasszonya van . . .

— Menyasszonya van?

— Igen és úgy tudom, hogy nagyon szereti!

— Szegény leány! Igazán sajnálom! Kiálthatatlan egy férje lesz! Udvariatlan és modortalan! Fölöttébb óhajtanám, ha minél kevesebbet érintkeznél vele!

A vonat berobogott a „Staatsbahnhof“ üvegboltozata alá.

Haller ismét benyitott, aztán felvette a köpenyét és udvariasan, de hidegen ajánlotta magát.

— Nem vacsorázunk együtt, Jóska? — kérde Keresztzeghy?

— Köszönöm! Már le vagyok foglalva!

— Hát akkor mikor találkozunk?

— Holnap délután a versenyen!

tanügybarát. Mert nagy és káros visszaesés lett volna, ha az új miniszterium becses örökül nem veszi által a visszalépett miniszter ama gyümölcsöző és nagy eredményekkel kecsegtetett ideálját, mely a tanítás mellett a növendékek testi-lelki nevelését tüzte ki hasonfontosságú czélul és annak megvalósítására már eddig is igen sok helyes és bevált intézkedéseket tett.

Epen ily örömmel értesülünk az államtitkár azon kijelentéséről, hogy a nevelést az *egységes* és *szabad* szellem terjesztésében kívánja megvalósítani. A *szabad* szellem a felekezeti iskolákon kívül mindenütt teljes mértékben meg van; ez irányban tehát inkább az utóbbiaknál kínálkozik az új miniszterium számára hálás működési tér. A *szabad* szelleme mellett azonban még fontosabb a *hazafias* szellem ápolása. Ez a nemzetiségi közép- és népiskolákban valóságos *uttörő*, *honmentő* munkásságot fog igényelni a czélutadatos és *nemzeti* közoktatásügyi kormányzattól, s bár sürgöny-értesülésünk-ből hiányzik ezen irányzat külön kiemelése, megvagyunk győződve róla, miszerint az új államtitkár nem fog mulni, hogy e tekintetben is minden megtörténjék, a mi az adott viszonyok között megtörténhetik.

Nem tudjuk, vajon a nevelés *egységes* szelleme alatt leplezetten nincsen e befoglalva az *egységes középiskola* terve, mely megteremtőjének, Csáky Albin grófnak távozásával most a kétes homály ködös hátterébe vonult vissza? Kívánatos volna, hogy benne foglaltatnék, még pedig nem csak a nevelés *egységes* szelleme végett, hanem főképen azért, mert a középoktatás ezen egységének létesítésével reformálnának előreláthatólag a középiskolák tanterve abban az irányban, melyet a modern élet és társadalom létfeltételei követelnek, és ennek létesítésével szabadulna meg végre az iskola a középkori skolaszticizmus azon tömértelen czafrangjaitól, melyek a mostani kor gyermekének lelkét nyűgzik, testét pedig elsatnyítják.

Egészben konstatálhatjuk, hogy az új államtitkár által adott program teljesen megfelel azon várakozásnak, melyet minden elfogulatlan tanügy-barát Pulszky Agost kiváló egyéniségéhez fűzött, és

hogy ennél fogva is csak fokozottabb bizalommal tekintünk roppant hatáskörrel bíró működése elé, melyhez kitartást és sikert kívánunk.

BELFÖLD.

Hieronymi Erdélyben.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek Hieronymi belügyminiszter erdélyi utazása elé, mely ma kezdődik. A beszámolóban, melyet a miniszter csütörtökön választói előtt tart, nem csupán egyéni nézetének ad kifejezést, hanem egy minisztertanács eredménye tükröződik majd benne vissza. Különösen nagy súlyt fektetnek Hieronymi azon nyilatkozataira, melyek a nemzetiségi politikára vonatkoznak, annál is inkább, mivel a nyilatkozatok szövegét a minisztertanácsban állapították meg. A miniszter utazása a románoktól lakott azon vidéken végig, mely az agitációnak leginkább volt fészke, kiindulási pontját képezendi azon lépéseknek, melyek a lakosság megnyugtatását czélozzák. Valószínű, hogy a miniszter ezuttal a befolyásosabb román személyiségekkel is érintkezni fog.

Az államjegyek bevonása.

Az államjegyek bevonására vonatkozó törvénynek s végrehajtási rendeletnek a hét elejére kilátásba helyezett kihirdetése némi halasztást szenvedett annak folytán, hogy a két kormány az állampénztárakat előbb a szükségesebb mennyiségű ezüstpénzzel s koronákkal akarja ellátni, hogy így azután a jegyek becseselésénél fennakadás ne történjék. Néhány nap múlva azonban már az összes állampénztárak el lesznek látva ezüstpénzzel s akkor a törvény életbelépte napja után a bevonás is gyorsan fog menni.

Festetich Andor gróf.

A „Magyar Ujság“ tegnapi számában egy szabadelvű párti képviselő érdekes és jellemző adatokat mond el Festetich Andor grófról, a kinevezendő földmívelésügyi miniszterről s határozottan megczáfol néhány alaptalan ráfogást is, miket Apponyi eresztett szélnek az ő híres jászberényi beszámolójában.

A fent mondott cikket érdekesnek tartjuk az alábbi bő kivonatban körvonalazni.

Az új földmívelési miniszter: Festetich Andor gróf, kire Wekerle már nyomban a kabinet megalakulása után gondolt, s a kivel való tárgyalás és megbeszélés

előtt senkit a földművelési miniszterium vezetésére sem fel nem szólított, sem ez iránt mással tárgyalásokba nem bocsájtkozott. Így tehát üres szószátyárkodásnál nem egyéb némely lapnak azon nagy tetszelgéssel világga kurtölt ráfogása, — mely még Apponyi jászberényi beszédében is visszhangzott — hogy Wekerle fünek-fának kínálta volna a földművelési tárcazt, de nem tudott vállalkozóra akadni s hogy talán Festetich Andor gróf, mint valami végszükségbeli miniszteri jelölt került a kandidátusok listájába.

A földművelési nagy érdekek iránt érzékel bírók feltétlenül meg lesznek elégedve Festetich Andor gróffal, mert e tekintetben a választás határozottan szerencsésnek mondható. S ha melléje Miklós Ödönnek kipróbált ereje, párját ritkító szorgalma is munkatársul kerül: a magyar mezőgazdaság ügyei és fontos nagy kérdései a lehető legjobb kezébe vannak letéve.

Festetich Andor gróf nemrég óta tagja a képviselőháznak, bár mint főrendiházi tag nem egyszer próbálta otthagyni a főrendiházat, hogy — hová egész politikai ambíciója és életkedve vezette — a képviselőházba, a parlament igazi küzdterére juthasson.

Természetétől inkább ridag, inkább viszszahuzódó, mintsem az örök kedvesség és kedveskedés jól ismert chablonszerű mosolyával tolakodnék megszerezni a népszerűség puha vánkását.

Festetich Andor gróf nem azok közé tartozik, akik még hazugság vagy hizelgés árán is a szeretetreméltóság gigerli tulajdonságáért epekednek. Nem tud felmelegíteni modorával, nincsenek „pajtásai“, nincsen cliqueje, nincsenek rajongói, nem tartják a kaszinóban „jó fiúnak.“ Ezért nagyon értjük, hogy a hiányzó pajtások serege nem kiált hozsannát kinevezetése elé. Hanem aztán a neveltségig buta állítás az, mely Festetich Andor grófnak kinevezetése indokai közt Szapáry-Gyula gróf volt miniszterelnökkel való sógori viszonyát is felemlíti. Egyik lap gunynyal érdemeit tekinti e sógorsági viszonyt az új miniszternek. Pedig hát ország-világ tudja, hogy Festetich Andor gróf e sógorsági viszonyra akkor sem helyezett semmiféle politikai súlyt, mikor Szapáry Gyula gróf osztogatta a miniszteri tárczákat és hogy másfelől Szapáry Gyula grófnak semmi néven nevezendő semmiféle befolyása sincs ezuttal a miniszterek kandi-

— Csak holnap?

— Csak!

Mikor Kálmán nejével fiakkerre ült és ugyanakkor Haller, köszöntés nélkül, mintha észre sem vette volna őket, mellettük elhajtott, Kálmán szemrehányólag szólt oda nejének:

— Látod, komolyan megbántottad!

Etus nagysám nem felelt egy szót is, de könnyek szöktek szép, kék szemeibe a mért lépten-nyomon sértegeti őt, egy ilyen sehonnai jött-ment krakéler!

Másnap a versenyen csakugyan találkoztak Hallerrel.

Kálmán szívélyesen üdvözölte, Etus nagysám azonban még hidegbben fogadta köszönését, mint első alkalommal.

Haller ugy tett, mintha ezt észre sem venné és egykedvűen kezdett el beszélni, a „megnyitóverseny“ esélyeiről!

— Megnéztéd már a lovakat, Kálmán?

— Bizony még nem! Peddig ebben a versenyben, nem lehet papirforma után indulni! Itt csakis a „kondiczió“ lehet irányadó!... Megyek is azzal a nyergelőbe, megnézem a lovakat, mielőtt — „toiletet“ csinálnak! — Ugyan kérlek Jóska, gardirozd addig a feleségemet!

Etus nagysám titokban megkapta a férje kabátját, és így iparkodta őt marasztalni, de Kálmán gyöngéden kiszabadította magát és elsietett.

Haller Jóska, egy darabig szótlánul maradt

álva kis ellensége mellett, mert érezte, hogy ez az aranyhaju, aranyoskedélyű asszonyka, neki „ellensége“, azután csendesen megszólította.

— Nem mennék fel a tribünre?

— Menjünk! — felelé Etus kurtán.

Felmentek.

Haller előteremtett valahonnan két széket és Etus nagysám szó nélkül leült, még azt se mondta Hallernek, hogy foglaljon ő is — helyet.

Csak hogy Haller nem nagyon kérte magát, közelebb huzta a székét és oda ült melléje.

Vagy öt perczig, szótlánul ültek így egymás mellett.

Haller várta, hogy megszólítsa, de az Etus nagysám beszédes kis szája, mintha csak végkép befagyott volna.

Végre Haller ráunt a duzzogásra és hirtelen türelmetlenkedve odatordult hozzá:

— Ugyan kérem nagyságos asszonyom, beszéljen már más valamiről!

Etus nagysám, ismét megkisérlett egy köhögési manóvert. De az rosszul ütött ki: elnevette magát!

Aztán hirtelen megint komolyságot erőltetett az arcára és abban az ő szeleburdi modorában rátámadt Hallerre.

— Igaz, hogy magának menyasszonya van?

— Igaz!

— És szereti?

— Szeretem!

— Hisz akkor magával lehet okosan beszélni!

Haller erősítgette, hogy lehet!

— No mert tudja, — eredt meg egyszerre az Etus nagysám nyelve, — az olyan fiatal emberrel, a ki szerelmes és a kinek menyasszonya van, azzal lehet fesztellenül és bizalmasabban beszélgetni!... A többi?! Az mindjárt képzelődik és Isten tudja mit gondol, ha egy nő kissé barátságosabb arcot mutat nekik!... Aztán látja, az nekem tetszik, hogy maga kérdésemre, mindjárt beismerte, hogy szereti menyasszonyát! Más fiatal ember, ha egy asszony kérdez tőle ilyen, rendesen tagadólag, vagy legalább is immel-ámmal felel! Maga egyenesen válaszolt és ez „imponál“ nekem!

Es ettől a percztől fogva Etus nagysám nagyon barátságos lett Hallerhez.

Jóizüen megnevette komikus ötleteit, krakéler megjegyzéseit, melyekben még őt is felülmutta és mire Kálmán a nyergelőből visszajött, meglepődéssel konstatálta, hogy a „két krakéler“, barátságos diskurzust folytat.

— Hát megkötöttétek végre a fegyverszünetet? — kiáltá tréfásan neje felé.

— Nemcsak a fegyverszünetet, de már a békét is! — válaszolá Etus nagysám vidáman és odanyújtotta csókra annak a „másik krakéler“-nek piczi, kis kezét.

A két krakéler csakugyan összebarátkozott, sőt Etus nagysám, mikor a versenyek

dációjában. Ha az a lap igazán jól lett volna informálva, akkor úgy kellett volna formulálni, hogy Festetich Andor gróf miniszter lett, **d a c z á r a**, hogy Szapáry Gyula grófnak sógora.

Amint feltűnt Festetich Andor gróf — minden parlamenti „szokásos“ stréber nagy beszédek és minden lében való kanálkodás nélkül Wekerlének, a kormányelnöknek, kinek pedig legelső sorban érdeke, hogy kabinetjének az egyik, hazánkra nézve valóban legfontosabb minisztere teljesen egész ember legyen, s pedig feltűnt a parlamenti bizottsági tanácskozásokban és politikai ügyek megbeszélésében rendkívüli nyugodtsága, nagy képzettsége, rigorozitása, lelkiismeretes, odaadó munkássága miatt: — így bizton merjük jósolni, hogy már nemsokára **o s z t a t i a n** lesz az elismerés, melyet ma még csak azok juttatnak Festetich Andor grófnak, kik őt megismerni és ezzel aztán meg is becsülni tanulták.

Nem követjük laptársainkat, hogy részben közgazdasági tankönyvekből, vagy a magyar gazdák országos értekezletének unos-untig ismert memorandumaiból nagyképtű dissertációkkal kísérjük be Festetich Andor grótot a földmívelési miniszterium palotájába. A közel jövő meg fogja mutatni, hogy Festetich Andor gróf — bár szívesen veszi a sajtónak önzetlen jóakarátát — de a felköttek oktatására nem szorul.

Jó reménnyel, bizalommal üdvözljük Festetich Andor grótot a miniszteri székben.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 758.5 milliméter, délután 2 órakor 758.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $C^{\circ} + 20.7$, délután 2 órakor $C^{\circ} + 30.7$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 3. délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: csapadék, dörgéssel.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 19. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

HIREK.

Július 19. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Vincze. — Protestáns naptár: Vincze. — Görög-keleti naptár (július 7.): Cziriaka. — A nap két 4 óra 11 perczkor, nyugszik 7 óra 28 perczkor.

után együtt utaztak haza, még meg is hívta Hallert másnapra: ebédre.

Haller köszönettel fogadta el a meghívást és ezen naptól fogva, csaknem mindennapos lett a Keresztszeghyék házában.

Ugy élt Etussal, mint egy régi, jó pajtással, mint egy meghitt barátal, a kinek elmondotta, megvallotta minden buját-bajját.

A két krakéler megkedvelte egymást: Haller nagy meglepéssel konstataulta, hogy „Etus nagysámnak“ nemcsak a kedélye aranyos, de a szíve is szinarany és Etus készséggel elismerte, hogy Haller büszke és jellemes ember!

De a milyen mérvben fokozódott Etus rokonszenve, ugyanolyan arányokban lohadt le a Kálmán barátsága.

— Mit csináltál délelőtt Etus? — kérdé egy izben Kálmán, mikor déiben hazajött a hivatalból.

— Itt volt Haller: — felelte Etus. — Itt is akartam fogni ebédre, de nem tudom, — ma megint olyan „v a d“ volt, hogy sehogyszem tudtam itt marasztalni!

— Haller? — dörmögé-Kálmán kedvetlenül. Hát már m i n d e n n a p itt van?! . . . Tudod Etus, nekem most úgy tetszik, mintha neked csak nekem van igazad lett volna akkor! . . . Ez az ember borzasztóan — tola k o d ó!

— Hogyan?!

— Igen! Tola k o d ó és fölöt-tébb óhajtánám, ha minél kevesebbet érintkezne velem!

Szabadságharcsi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutatás díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton; 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A „Kölcsey-dalkör“ napja.

— Előlegezett riport. —

A városliget gondosan fellocsolt utain nagy közönség járkal, s élvezi a kellemes levegőt, melynek éterében reszketve terjengenek a katonazene harmonikus hangjai. Szünetek alatt vidám cigánymuzsika hangzik fel a vendéglő terraszán, melyet csaknem zsufolásig megtölt a közönség.

Soha, annyi sör, fagyalt nem fogy el, mint épen most. A pinczerek saját izzadtságcsöppeikben fürdőznek — Borszék, vagy Tátrafüred helyett.

Mindenféle élénkség, láрма, zaj. A hódításra kész alsóbb katonaság a purstlipraterben érteleg kellemetlen verkliszó mellett, s fanyar limonádéval próbálja megvesztegetni a csinosan kiöltözött szobacziát.

Estefelé megtisztulnak az utak, a lovasutak alig bírják felvenni a nagy közönséget. (Tenner Lajos igazgató, ki az ásványvíz csarnokban ül, elégedetten dörszöli kezeit, s a jövő évi, magasabb osztalékra gondol).

Eközben kigyulnak az utakon a pislafényű mécsék, melyek bizarr formákban vannak elhelyezve a járók szélén, s ezzel újra megkezdődik a kihalni kezdő ligetben az élet.

Kocsik robnak a kis bejárat elé, nagy, diszes közönség méri végig a kaputól a díszteremig terjedő utat.

Kezdődik a fényben uszó teremben a „Kölcsey-dalkör“ hangversenye, melynek végzetével a megelégedés legőszintébb nyilatkozatait hallhatni mindentelét:

— A Bartsch Paula, meg a Schönthal Gyula négykezese, igazán meglepően szép volt.

— A Krausz Vilmos hegedűszólója is kellemes élvezetet nyújtott.

— Engem a katonazenekar kísérete mellett előadott „Királyhymnus“ bilincselte leginkább.

A mi véleményünk pedig az, hogy a hangverseny minden pontja művészi színvonalon állt. Hogy a táncmulatság milyen kedélyes volt. . .

*

De engedelmet, hiszen én mindent megírtam arról a sérhangverseny, hangverseny és táncmulatságról, ami pedig majd csak 22-én lesz megtartva a városligetben.

Mit referáljak akkor a kétségtelenül jól sikerült est — ut á n ?

HRYLOS.

— Turisták figyelmebe. Az utazási évszék alatt lapunk kiadóhivatala ez idén is elfogad „turista-előfizetést.“ Ez intézkedés következtében az utazók abban a kellemes helyzetben vannak, hogy ha naponként változtatják is tartózkodási helyüket, előleges rendelkezések szerint mindenütt ott találják már lapunk egy vagy több legújabb számát a póstahivatalban (poste restante), vagy az előre kijelölt szállodában. Ily előfizetések-nél, melyeket bármely naptól kezdve, tetszés szerinti időtartamra elfogadunk, feltétlenül szükséges, hogy kiadó-hivatalunk idejekorán és pontosan értesítve legyen, hogy mely napokon hová küldje a lapot.

— Magyar zene-iskola Aradon. Illetékes körök, mint hiteles kutforrásból értesülünk, egy magyar zene-iskola létesítésén fáradoznak, melyet már a jövő iskolai év megnyitásával kívánnak céljának átadni. A létesítendő iskola egyrészt párhuzamban működne a zene-dé-vel, másrészt pedig mint annak kiegészítő tanfolyama állana a zenét tanulni vágyók szolgálatában. Az egészséges eszmét csak örömmel üdvözölhetjük hasonlóan azon kulturális mozgalmaknak, melyek a közművelődés terjesztését és előmozdítását célozzák. Megjegyezzük még, hogy az oktatás kiterjedne a zongorán, hegedűn, fuvolán, gordonkán és éneken kívül még a speciális magyar zenére: a cimbalom tanulására is.

— A király Balassa-Gyarmaton. Balassa-Gyarmatról írják, hogy ott nagyban készül-

nek a király fogadására. A rendező-bizottság élén Scitovszky alispán áll, ki már az elszállásolásra is gondoskodott. A király számszáma a vármegyeházat rendezik be, Lajos bajor régensherceg vendége lesz Wekerle miniszterelnök, Baniszer Ottó földbirtokos, Andrássy Gyula gróf miniszter pedig Balázs József ügyvéd házában lesz elszállásolva. A város külső képén is meglátszik, hogy a koronás királyt várja. Az utcák kövezetét javítják s a házakat mindenfelé tatarozzák.

— Az épülő Arad. A nyár folyamán egyre-másra emelkednek az új épületek, s a városnak épen azon a részein, melyek korántsem a legdiszesebbek. Ezúton remélhető, hogy pár év leforgása alatt a külvárosok is teljesen más képet nyernek. A rad város építészeti bizottsága újabb a következőknek adta meg az építkezési engedélyt: Kovács Károlynak, az Orozy-utcában egy földszintes lakóháza, Mittner Józsefnek és Martansch Józsefnek a választó-utcában, s Kozák Józsefnek az angyal-utcában egy-egy utcai földszintes lakóház építésére.

— Fejedelmek találkozója. A dán trónörökös ezüst menyegzőjén, mint Kopenhágából írják a dán királyi család valamennyi tagja jelen lesz, úgy, hogy valósággal Európa urainak találkozója lesz ott. Hír szerint a következő hercegi vendégek érkeznek július 28-án a nagy pompával tartandó ezüst menyegzőre a dán fővárosba: II. Oszkár svéd király, valószínűleg egyik fiával; György görög király; az orosz trónörökös, a walesi herceg nejével és a cumberlandi hercegi pár. A többi udvarok is képviseltetik magukat az ezüstmenyegzőn.

— A bíróságok köréből. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke Dani Mihály makói lakos végzett joghallgatót a temesvári kir. ítélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a pancsovai kir. járásbíróhoz osztotta be.

— Veszett eb garázdálkodása. A múlt héten Aradon egy eb garázdálkodott, mely több gyermeket megmárt. A gyermekeket — mint már megírtuk — felküldték a budapesti Pasteur-intézetbe gyógykezelés végett. Az eb az állatorvosi megfigyelés alatt elhullott, s a boncolás alkalmával konstataáltak, hogy tényleg veszett volt. Ennek következtében a főkapitány a kutyákra negyven napig tartó szájkosárviselést rendelt el. Figyelmeztetjük az ebtartókat, hogy a rendeletet tartsák meg, mert a szájkosár nélkül járkáló ebeket nemcsak elfogják, s lebunkózzák, hanem a gazdákat a legszigorubbán megbüntetik.

— A kivándorlás csökken. A kereskedelemügyi miniszter hivatalos értesítése szerint az idei év január-áprilisi időszakában az osztrák-magyar monarchiából kivándorolt az észak-amerikai Egyesült Államokba 7416 ember, míg tavaly ugyanebben az időben kivándorolt 15,174 egyén. A oszlokként tehát 7758. De egyre kevesbedik a kivándorló magyarok száma is, a mely tavaly január-áprilisban 6639 volt, az idén pedig 3297.

— Kossuth Lajos butorai. Ruttkáyné Kossuth Lujza a tegnapi postával értesítette a fővárosi 48-as ereklyemúzeum igazgatóságát, hogy Kossuth Ferencz utnak indította Turinból atyja összes hátrahagyott iratait. Az ereklyék e hó 22-én érkeznek Budapestre, s ideiglenesen gróf Károlyi Gábor lakásán helyezik el. — Az összes ereklyéket gróf Kreith Béla, az ereklyemúzeum igazgatója fogja rendezni, a ki legközelebb alkalmas helyiséget akar kérni a fő- és székvárosi tanácstól, hogy az ősszel az összes Kossuth-ereklyéket kiállíthassa. Az ereklyék közül a duplikátumokat az aradi ereklyemúzeum kapja.

— **Tüzeset.** D u r s z t János almás-kamara-lakos ólja — mint levelezőnk jelenti — tegnap ismeretlen okból meggyulladt és leégett. A kár 25 forint.

— **Kárpitos ifjak júliálisa.** Az aradi kárpitos-ifjak társasága vasárnap táncvigalmat rendez a Csálában. A mulatságra már szét is küldték a meghívókat következő szöveggel: Az aradi kárpitos-ifjak társasága 1894. évi július hó 22-én a (csálai nagyerdőben) zártkörű júliális rendez. Belépti-díj személynként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A t. hölgyek csinos emlék-tárgyakkal lesznek meglepve. Tánc kezdete délután 2 órakor, két zenekar közreműködése mellett. Kiindulás reggel 7 órakor, az Ipartestület helyiségéből. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság bizonytalan időre halasztatik. Az érdeklődők figyelmét felhívjuk a nyári táncmulatságra.

— **Az első attak.** Jól berugott tegnap este Flóra Ferenc cs. és kir. közhuzár. A szesz készíthette arra, hogy egy a várba igyekvő, gyalogos szakaszvezetőt kivont karddal megtámadott. Nagy hangon kiáltott rá:

— Egy lépést sem mégy tovább. En leütlek. Mert valahányszor bakát látok, olyan, mintha ellenségét látnék!

A dühös huszárt a rongyos czibilek fékezték meg, majd a rendőrség vette gondozása alá.

— **Stanley Magyarországon.** Stanley, a híres Afrika-utazó itt volt minálunk Magyarországon. A nagy amerikai szombaton teljes inkognitóban Orsovára érkezett és a Magyar király fogadóba szállt. Vasárnap reggel Herkulesfürdőre utazott s onnan este visszatért Orsovára. Herkulesfürdőn a híres ember jelenléte nagy feltűnést keltett.

— **Véres szerelmi dráma.** Zala-Kis-Kanisán e hó 16-án reggel Gizi György parasztleány kicsalta a mezőre 16 éves szeretőjét s az itató kútnál agyonlőtte. Azután maga ellen fordította a fegyvert s szíven lötte magát. A véres tett oka valószínűleg féltékenység. A leány egy idő óta elhidegült Gizi iránt, a ki elkeseredésében véres bosszút állott családja kedvesén.

— **Legyilkolt éjjeli őr.** A pozsonymegyei Nahács községben a múlt éjjel több paraszt a korcsmából jövet a híró lakása előtt rémséges macskazenét csapott, mire az éjjeli őr oda jött és csendre intette a parasztokat. Erre a zavargók egyike, Králik Jakab dühös lett, kirántotta az éjjeli őr kezéből a bárdot és ezzel több szurást ejtett a szegény emberen, a ki néhány óra múlva meghalt. A parasztot elfogták a csendőrök.

— **Imádság nem olt tüzet.** Borsódmegyében van Poga község, amely tegnapig arról volt nevezetes, hogy tűz csak egyszer volt benne a XIX. században. Az e téren való tapasztalatlansága miatt azután kis hiba, hogy teljesen el nem pusztult. Tegnapelőtt ugyanis a faluban tűz ütött ki, ami a lakosokat annyira megrémítette, hogy hozzá sem fogtak az oltáshoz, hanem egyszerűen térdre borultak és imádkoztak. Ha az ónodi önkéntes tűzoltóegyesület néhány tagja ki nem vonul a fecskendővel és serényen hozzá nem lát az oltáshoz, a falu teljesen leéghetett volna. Így csak három lakóház és három melléképület hamvadt el.

— **Trachoma-járvány.** Muraközben és vidékén az egyptomi szembetegség évről-évre terjed, úgy hogy ezen a vidéken alig van község, a melybe be nem fészkelte volna már magát. A csáktornyai járásban dr. Feuer Náthán orsz. közegészségügyi felügyelő, ki a miniszter megbízásából a vidéken elterjedt járvány megvizsgálására odautazott, eddig negyven valóságos és számtalan gyanús trachoma beteget talált. A megyei főorvos kíséretében főleg a felső Muraközben és Lendva vidékén időztek huzamosabban és ezt a környéket találván leginkább fertőzöttnek, Perlakon és Kotorban ideiglenesen trachoma-kórházat rendeztettek be, melyekben szakértő ápolásban részesítik a szerencsétlen betegeket, kik közül százon felül van azok száma, kiket évek óta elhanyagolt bajuk miatt többé megmenteni nem lehet a megvakulástól. Az alsó-lendvai járás területére Turnischán szervezik a járvány-kórházat s ide külön járványorvosi állást is sürgősen fog

a megye szervezni. A már rendes orvosi kezelés alatt levő betegeken maga dr. Feuer országos közg. felügyelő fog műtétet végezni a jövő hó folyamán. Sajnos, hogy ugyancsak a miniszterium megbízásából alig egy-két éve járt itt a küldött járványorvos, de a helyzetet annyira megnyugtatónak találta, hogy semminemű különleges intézkedést sem talált szükségesnek s ma fertőzve van az egész vidék.

— **Kontár szülésznő.** Kovaszinozi levelezőnk írja, hogy az ottani községi orvos egy kontár szülésznő ellen tett illetékes helyen feljelentést, mivel az értelmetlen szülésznő beavatkozása a gyermek halálát okozta. Bizony, választhatna a község egy okleveles szülésznőt.

— **Kun László tornya.** Körübelül két héttel ezelőtt Frigyes főherceg neje, Izabella főherceg-asszony és a kis főhercegnők fönt voltak a pozsonyi Mihály-tornyos Batka János városi levéltárnok vezetése alatt, a ki a főhercegi családot arra figyelmeztette, hogy érdekes volna a gyönyörű gótt-stíliú és most renoválandó szent Ferenczrendiek tornyát megnézni. A már vagy fél év óta kész, a torony körül épített állványon kényelmes lépcsőket készítettek, és tegnap déiben meg is jelent Frigyes főherceg a családjával a Ferenczrendiek kolostorában, a hol P. Skrobának és P. Bartos, a kolostor előljárói, Kutschera városkapitány és Batka levéltárnok fogadták a vendégeket. Batka érdekes előadást tartott a torony történetéről. A tornyot Kun László építette, mikor Habsburgi Rudolf legyőzte a magyarok segítségével a cseh Ottokárt. Nevezetes azonkívül még az is, hogy az 1526-iki királyválasztás alkalmával a Ferenczrendiek kolostorában hívták meg a habsburgi dinasztia a magyar trónra. Így hát ez a kolostor és a torony nagyjelentőségű összeköttetésben van uralkodó királyi családdal. A torony, mint ezt Batka kitejtette, a kőfaragó jelvényekből itélve, melyeknek száma Schulep műépítő szerint tizenkettő, ugyan annak a mesternek műve, ki a bécsi Szt.-István templom tornyát építette. A torony egészen az ablakok fölötti részig erősen és pontosan van készítve, de onnan az építés rendetlenebb s már ott téglákat is használtak a kövek helyett. Ezt a körülményt úgy magyarázzák, hogy vagy az építőmester meghalt s valami segéd folytatta az építést, vagy hogy a terv elveszett. Az építészet e remeke évek hosszú során átsokat szenvedett. Az 1538-iki földrengés következtében a torony tengelye körül elfordult s így a hatalmas kövek nem állanak, mint eredetileg volt, pontosan egymáson s az élek mondhatni nagyon is eltérnek egymástól. A tornyon nincsen semmiféle falkonstrukció a haranglábon kívül s a különféle kőből faragott alakok, melyek a torony tetejéről lefolyó víz levezetésére szolgálnak, a művészetnek valóságos remekei lehetnek, de a rossz időjárások különösen a vihar-oldalról roppantul megrongálták, úgy hogy az arckifejezések majdnem tökéletesen elmosódtak. Ugyisint az apróbb kőből faragott tornyocskák is erősen meg vannak rongálva. A torony különféle érdekes részleteiből hű gipszlenomatokat és utánzatokat csinálnak, melyeket a főhercegi család szintén megnézett. Izabella főhercegnő az állvány tetejéről néhány fényképezeti felvételt elközölt, egyes részleteket felvéve a gyönyörű perspektívában látszó váromról és a tájról.

— **A dragojesti hoszorkány.** A lelki sötétség szomorú tanubizonyosságát adta a napokban Dragojést, temesmegyei község lakossága. A községben néhány nap óta sok ló és csikó hullott el, s a nép a hetvenöt éves Marianozu Stanka asszonyt gyanuba rogtta, hogy hoszorkány léte a jószágot megbabonázta. Az elvakult lakosság rátört a tehetetlen öreg asszony házára és fölgyújtotta azt. A bíró és az esküdtek, a kik nem tudták megakadályozni a gyújtogatást, csak saját életök veszélyeztetésével menthették meg a szerencsétlen asszonyt, a ki súlyos égési sebeket szenvedett.

— **Szigorlók veszedelme.** Köztudomású dolog, mennyi fáradságba, tanulásba, rettegésbe s szerencsésbe kerül egy-egy szigorlat sikere. Ezekhez a nehézségekhez talán már a közeli jövőben egy újabb momentum járul, melyet — a szabók fognak a doktorandusok elé gördíteni, ha gráci

kollegáik példáját követik. A gráci szabóiparosok testülete ugyanis tegnapelőtt elhatározta, hogy az egyetemi tanácshoz petíciót intéz, melyben arra kéri az egyetemet, hogy ne avasson doktorrá senkit, a ki ellen szabójának még követelése van. A gráci szabók kérelmüket azzal támogatják, hogy ez az üdvös szokás már néhány németországi és svájci egyetemen életbelépett. Az egyetemi hallgatók érthető érdeklődéssel várják, mikép fog a tanács a petíció felett dönteni.

— **Ritka nyelvtalented.** A nagyszentmiklósi csendőrség keresi Berczella Ignác verseczi illetőségű csavargót, a ki magyar, spanyol, olasz, angol, görög, török, francia, román és német nyelven beszél és egy kék nadrágot meg egy pár cipőt lopott. Körözik.

— **Anarchista fenyegetőzés Miskolcon.** Miskolcon most közbeszéd tárgyát képezi az a fenyegető levél, a melyet Szathmáry Pál adóügynöki tanácsnok kapott. A levél következőképen hangzik: „T. tanácsnok ur! A szocialdemokrata végrehajtó-bizottság főkéri, hogy az iparosok ellen minden végrehajtást függeszsen fel október végeig, mert különben csinálunk itt is egy Párisot és nem fognak hiányozni a Carnotok sem, ha csak egy is felszólal az elkövetett presszió ellen. Tesse nek ehhez alkalmazkodni”. A miskolci Caseriot eddig nem sikerült kinyomozni.

— **Megölte az anyósát.** A Kenderes melletti Kakati pusztán vasárnap délután gyilkosság történt. Nagy Lajos kisújszállási kovácsmester aznap kiment felesége szüleinek lakására, hogy feleségét, a ki őt elhagyta, visszatérésre kérje. De mert az asszony tagadó választ adott, a kovács a nála elrejtve levő revolverrel anyósára négy lövést tett, az ötödik lövést pedig felesége ellen irányozta, kinek a golyó karjába furódott. A gyilkos ezután maga állt neki, hogy kimossa a sebeket, míg az időközben megérkezett orvosok fel nem váltották. Az anyós sebeibe tegnap reggel meghalt. A gyilkost elfogta a csendőrség.

— **Az utolsó dáridó.** Valamikor boldogabb napokat élt Espár János Csóor, fejérmegyei községben született s itt élte le fele életét a 60 esztendő ember. Szép birtoka mellett a csóori csárda is az övé volt és Espár János nemcsak a gazdája, hanem a vendége is volt a maga csárdájának. Sokszor együtt mulatott a jókedvű cimborákkal, de a sok dáridónak az lett a vége, hogy a gazda teljesen tönkre ment és mintkoldusember hagyta el a szülőföldjét. Sok esztendőn át távol volt a falujától, de a közelmúlt napokban ismét haza tért. A faluban éppen bucsu volt. A muzikaszó, a nótás falu visszaidézték a múltat az öreg lelkében és 5 frttal a zsebében, bebárgott Székesfejervárra a Szemesy-féle vendégfogadóba. Még egyszer kimulatatta magát ott. Bort rendelt, az asztala mellé ültette a cigányokat és huzatta a régi nótákat, a melyeket olykor a maga portáján huzatott. Mikor aztán minden garasa elfogyott már, oda kiáltott a primásnak:

— Csitt, cigány, ne szóljon többet a hegedű. Oda a borom, oda az életem!

Es Espár János e szavak után eltűnt a fogadóba. Tegnapelőtt hajnalban a nádorcsatorna közelében egy fűzfára cukorspárgával fölakasztva találták meg. Már halott volt.

— **Ki volt Hiób?** Ezt a kérdést intézte egy falusi iskolában a tanfelügyelő egy gyermekhez a vizsgán. A gyermek gondolkozik, aztán így felel:

— Hiób, az egy postamester! Az elképedt tanfelügyelő azt kérdi a gyermektől, hogy miképen jött e furcsa gondolatra, mire a gyermek azt felelte:

— Kérem, tegnap, a mikor a tanító ur bejött az iskolába, azt mondta nekünk: Fiúk, hozok egy Hiób-póstát, jön a tanfelügyelő.

— **A váci csata évfordulója.** 1849. július 17-én több napi apróbb csatározások után volt a döntő ütközet a magyar honvédek és Paskievics orosz csapatai között Vácznál. A csatában magyar részről Görgey Arthur, Leiningen és Pöltenberg vitték a vezérletet. Ugyanakkor Ulrich Windischgrätznek állotta utját és a magyar csapatok harczolva visszavonulhattak. A muszka hadsereg vezére a csata után kiadta a parancsot, hogy Vác város lakosságát le kell öldöteni és kifosztani, Zichy Hipolyt gróf váci kanonokplébános a rémhírre Paskievics táborába sietett s ott térdre könyörgött a fővezérnek, hogy kegyelmezzen meg a városnak. A vezér

nagy nehezen elengedte az öldöklést, de tíz órai fosztogatást rendelt el. Ennek a osatának az évfordulóját Vác városa kegyeletteljesen megüli a Hétkápolna előtt levő honvédszobornál, hová idén is kivonult, élén Gajary Géza polgármesterrel a városi tanács, képviselő-testület, az agghonvédek és a város közönsége. Először gyászistentiszteletet tartottak a templomban az elesett honvédekért. Ennek végétével a közönség a szózat eléneklése mellett ment a szoborhoz; itt Gajary polgármester mondotta el történevi visszaemlékezéseiben gazdag beszédét és megkoszorúta a szobrot. — Ezt az ünnepséget egy másik követte: Kossuth Lajos életnagyságu arcképének leleplezése a városháza dísztermében. Itt is Gajary tartott beszédet, melynek végétével lehurolt a lepel és az új Magyarország megteremtőjének igen sikerült arcképe lett látható, tarcakövések és harsány éljenzés közepett.

— **Vásárhelyi szocialisták Aszódon.** A hódmezővásárhelyi szocialis népmozgalom színhelyéről 6 férfi Aszódra érkezett. A nagyvendéglő koresmahelyiségében szálltak meg. Marcialis férfiak mindannyian, nyári fehér alsóruhába vannak öltözve mely, alól erőttől duzzadó izmok látszanak ki. Az egyik büszkén vallotta magát szocializmushivének süldezőttjének. Munkát azon vidéken, mint mondá, nem kapnak, emerre keresnek tehát. Kubikos munkás valamennyi. A pénznek bővében látszanak lenni, isznak, esznek, cigarettáznak. A kérdések úgy látszik bizalmasanakká tették őket, mert utóbb csak kitérőleg feleltek. Általában azt a benyomást keltik, hogy vándorlásuk célja nem a munkakeresés s erős a gyanu, hogy a zsidók, de különösen a Schönberger-féle nagy munkástelep bujtogatása a rejtegetett cél, mely őket vezérli. A kérdésre, hogy hová mennek, azt felelik: oda, a hol munkát adnak.

— **Tüzoltó grófné.** Csákvárott a múlt hét szombatján a német utcában tűz ütött ki, mely a zsidótemplomot és iskolát csaknem elhamvasztotta. A tűz oltására kivonultak a csákvári földmives-iskola növendékei, de alig jelentek meg ezek a veszedelem színhelyén; már is sietve jött Esterházy Miklós, Móricz grófnak, a földesurnak neje, Schönberger hercegnő is, a ki a kezébe csakánnyat fogva, bontogatni kezdte a megtüzesedett gerendákat. A példa láttára a talu népe tömegesen tödült a tűzhöz, hogy oltani segítsen. A hercegnő azalatt annyira el volt foglalva a bontogatással, hogy nem vette észre a veszélyt, mely őt fenyegeti s a körülötte levők nagy rémülettel látták, hogy komoly bal eset érheti a tüzoltókkal vetekedő mágnásnőt. A legváltóságosabb pillanatban erőhatalommal kellett a hercegnőt elvonni a további közreműködéstől s a csákvári plébános éppen akkor vonzolta el Esterházy gróf nejét a tüstől, midőn a teljesen átzenesedett gerendák omladozni kezdtek. A tüzet ezután rövid idő múlva eloltották, s jelen volt közönség pedig lelkesen megéljenezte a derék hercegnőt, ki csaknem élete veszélyeztetésével működött közre a tűz lokalizálásánál.

— **Kivestette el?** Az aradi kereskedő ifjak közművelődési kére átal rendezett és folyó 14-én megtartott táncvigalmon a szupé csárdás folyama alatt egy homoru füvegű csiptető találatott. Az elvesztett szemüveget jogos birtokosa az „Aradi Közlöny” szerkesztőségében átveheti.

— **Pályázatok.** Igazgatói és ellenőri állásokra a debreczeni közigazgatásnál jul. 28-ig; több pénzügyi fővigyázói állásra a deési pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; postamesteri állásra Abrahamban (Pozsonymegyében) 3 hét alatt; számgyakornoki állásra a brassói pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; gyakornoki állásra a nagyszombeni adóhivatalnál 14 nap alatt.

GYÁSZROVAT.

Nachtnébel Ödönné †.

Szinte hihetetlenül hangzott a hír, melyet tegnap szerte beszélték a városban, hogy Arad egyik köztisztviselőjének álló polgárának, Nachtnébel Ödön ügyvédnek neje váratlanul elhunyt.

Pedig úgy volt.

A sors keze váratlanul sújtott le a Nachtnébel családra. A megboldogult előtte való nap még mindent elkészített, mivel Tátrafüredre óhajtott utazni, fürdőzés végett, s ma már — halott.

Hosszabb utra ment, melyről nincs visszatérés! Szívszélhűdéseben meghalt.

Halála széles körű rokonságot borított gyászba, így a Csiky-családot is. A megboldogult nővére volt Csiky Gergelynek, a korán elhalt koszorus drámaírónak, s Csiky Károlynak, Arad város köztisztviselőjében álló tanácsnokának.

A drága halottat ma helyezik örök nyugalomra. A család által kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik:

Nachtnébel Ödön ügyvéd, a saját, valamint Csiky Károly és neje szül. Vertán Róza, ezek gyermekei Margit és Lenke, továbbá özv. Csiky Gergelyné szül. Bakody Amanda és gyermekei Erna és Odön és nagyszámu rokon nevében fájdalommal megtört kebellet tudatja forrón szeretett neje, illetőleg felejtethetetlen testvér, sógornő, nagynéne és jó rokon Nachtnébel Ödön né, született Csiky Ilkának, folyó hó 18-án, éjjeli egy órakor, életének 49-ik és boldog házasságuk 25-ik évében hirtelen történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 19-én, d. u. 6 órakor fognak Kazinczy-utca 12. sz. házból a róm. kath. egyház szertartásai szerint szenteltetni és a helybeli temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó 20-án, délelőtt 10 órakor fog a helybeli t. Minorita-atyák templomában az egék Urának bemutatni. Aldott legyen emléke és béke lengjen porai felett!

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Ezer év meseköltése.** A „Magyar mese- és Mondavilág”-ból, Benedek Elek e nagyszabásu mesevállalatából a 10. és 11. füzetet kaptuk egyszerre. A 10. füzetben véget ér az öt kötetre tervezett mű első kötete s ez most már külön is kapható díszes kötésben 3 frtért. Ebből az alkalomból a kultuszminiszterium, mely maga is 200 példányt vett meg az iskolai év végén való kiosztás végett, meleg hangú és rendkívül elismerő rendeletben ajánlja Benedek könyvét az összes népoktatási intézeteknek megszerzés végett. Ebből is látható, hogy Benedek könyve mily osztatlan elismerésre talál, s úgy nemzeti, mint paedagógiai szempontból mily nagy fontosságú. Mi a magunk részéről csak örülünk, hogy a legilletékesebb helyen ily örvendetes értéket tanusítanak a szó igaz értelmében nemzeti szellemű művek iránt s ismételten nem ajánlhatjuk eléggé a szülőknek és tanítóknak, hogy a nagybecsű könyv megszerzését el ne mulasszák.

* **Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története** című illusztrált vállalatból most jelent meg a 16-ik füzet, a melyben Gracsa a György az utolsó erdélyi országgyűlésnek lefolyását és az unió-törvény elfogadását írja meg rendkívül élénk színekkel. A nagybecsű munka ez a részlete is olyan mint egy érdekfeszítő történeti regény. A füzet illusztrációi is igen érdekesek. Ismét több olyan képet hoz, amely eddig még sehol sem jelent meg. A képek a következők: A Württemberg-huszárok hazaszökése Gácsországból. — Gaál Sándor, a székely honvédség szervezője. — Eredetiye az orsz. ereklyemuzeumban. Gas Bethlen Gergely. — (Egykoru raja.) Határvidéki katonája. — (Zágrábban készült egykoru raja.) Gr. Vécsey Károly honvédtábornok. — (Egykoru aquarell után.) Gábor Aron honvédek toborozó kézi Vásárhelyen. — (Nagy Lázár olajfestménye után.) A osztrák hadsereg főbb szereplői. — (Egykoru arcképek után.) Bonis Samu kormánybiztos. — (Egykoru raja.) A forradalmak idején megjelent gúnykép. Elsőrendű vitézségi honvéd érdemrend. Gáspár András honvéd tábornok. — (Egykoru olajfestmény után.) Desseffy Arisztid, honvédtábornok. (1848-iki arckép.)

Az Athenasum Képes Irodalomtörténetéből megjelent a 24-ik füzet. Ebben a nagy David befejezi Kisfaludy Sándorról írt tanulmása cikket, Négyessy László Barcsényi Dánielről, a Keszthelyi Helikonról s az akkori nőköltekről ír, végül

Ballagi Géza a „Felvilágosodás irodalma” cím alatt a múlt század végén keletkezett vallási és politikai röpiratokat ismerteti, érdekes képen mutatván be az akkori „aufklaristák” szellemi mozgalmait. Nem kevésbé becses a szövegben és mellékletekkel közölt nagyszámu képek sora: Kisfaludy Sándornak régi és új szobra, Bersenyinek a Kisfaludy-társ. emléktárából itt először közölt arcképe, hetyei szülőháza, továbbá „A magyarokhoz” című híressé vált költeményének első versszakai, niklai siremléke és Festetics Györgynek arcképe; Ballagi cikkéhez: a Magyar Kurir címkepe, Laczkovics János és Martinovics Ignác arcképe, végül az összeesküvők fája. Külön mellékletekkel; Kazinczy Ferenc arcképe (Kreuzingertől) és Kazinczy Kiss Jánoshoz írt levelének hasonmása járulnak a füzethez. A legközelebbi füzet, a boríték jelentése szerint, szeptember elején fog megjelenni. A monumentális vállalatot melegen ajánljuk az olvasók figyelmébe. Egy-egy füzet ára 40 kr, s bármely hazai könyvkereskedésben megrendelhető.

TÁVIRATOK.

Wekerle utja.

Budapest, július 18. (Saj. tud. táv.) Végleges megállapodás szerint *Wekerle* aug. 6-án érkezik Nagybányára, a bányászati congressusra. Másnap választói előtt nyilatkozik a politikai helyzetről. Nagybányáról Mármaros-Szigetre megy, honnan augusztus 9-én *Lukács* miniszter kíséretében Beszkiden át Lembergbe utazik a kiállításra.

Az új földmivelésügyi miniszter.

Budapest, július 18. (Saj. tud. táv.) *Festetich* Andor gróf képviselőnek földmivelési miniszterre kinevezése e hét végén tétetik közzé a hivatalos lapban. *Festetich* alkalmasint szombaton megy Ischlbe, ő Felsege kezeibe az esküt letenni. *Wekerle* miniszterelnök, ki az eskütelétnél jelen lesz, pénteken megy Ischlbe.

Puleszky Ágost hivatalba lépése.

Budapest, július 18. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Corr.” jelenti: *Puleszky* Ágost vallás-és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkár mai hivatalbalépése alkalmából *Gyömörey* Oszkár miniszteri tanácsosnak a tisztikar élén mondott üdvözlétére nagy tetszéssel fogadott rövid beszédet mondott, melyben kiemelte, hogy az államtitkár politikai jellegű állása mellett a szó szoros értelmében hivatalnok is s mint ilyen, ő is hivatalnok.

Hivatalnok-társainak minden kötelességében, terheiben osztozkodni akar, nem tekintve az egyéni érvényesülést, mert a hivatalnok mindig csak a saját zajtalan, csendes működésének tényleges sikereiben leheti meg valósággal elismerését.

Az ő működésének az képezi fő eleveit, hogy az adminisztráció a törvényhozás elvi vitáinak befolyása alól teljesen menten, mindig zajtalanul feleljen meg feladatainak; mert az adminisztráció annál jobb, minél kevesebbet beszélnek róla.

Továbbá: egyházi téren a vallásosság érdekeinek megóvása, az egyházak történeti hagyományainak, törvényes jogainak tiszteletben tartása; tanügyi téren legnagyobb gondosság a nevelés kellő megalapozásának részletmunkájában és az egyseges szabad szellemnek terjesztésében, mely különösen az ifjúsággal közvetlenül érintkező tantervet kicsinyes adminisztratív teendőik bénító hatása alól mentesítse.

Kirabolt templom.

Szathmár, július 18. (Saj. tud. táv.) A püspöki székesegyházat a napokban nagyobb mértékben megrabolták, több drágaságot orozva el.

A rendőrség a tegnapi éj folyamán a Pázmány-nyomda pinczéjében megtalálta a tolvajokat. Junker Ferencz, a székes-egyházi orgona-nyomó és egy lakatos legény személyében.

A templomrablók orgazdájaként Baggi Károly, a Pázmány-nyomda üzletvezetője szerepelt. A rendőrség mindhármát letartóztatta.

A sikkasztó vármegyei pénztárnok.

Szatmár, július 18. (Saj. tud. távirata.) Szatmár vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya f. hó 16-án Ujfalussy Sándor főispán elnöklete alatt tartott ülésében a vármegyei pénztárnál elkövetett 10 ezer forintnyi sikkasztási ügyből kifolyólag Czerjék Ferencz pénztárnokot állásától fölfüggesztettek, hivatalvesztésre és kártérítésre ítélte, Pokomandi Lajos ellenőrt 500 frt pénzbírságra és másodsorban kártérítésre és László Pál főszámvevőt 200 frt bírságra és harmadsorban kártérítésre ítélte.

A tengervíz íható lesz!

Fiume, július 18. (Saj. tud. távirata.) Pfister zágrábi erdőmérnök korszakot alkotó találmányát, a magyar kormány megbízásából Unschuld sorhajóhadnagy jelenlétében Portore mellett kipróbálták. Az eredmény tökéletes. Pfister a tengervízet fatörzsön átsajtolja és pár pillanat alatt tiszta, üde édes vizet nyer.

Egy udvari tanácsos öngyilkossága.

Bécs, július 18. (Saj. tud. táv.) Bayer János udvari tanácsos, a pénzügyminiszterium nyugalmazott tisztviselője, magyar-utcai házának harmadik emeletén levő lakásából leugrott a földszintre. Azonnal szörnyet halt.

A stemi löporgyár lángokban.

Laibach, július 18. (Saj. tud. távirata.) Délután a stemi állami löporgyár egy része kigyuladt és egy munkás szerencsétlenül járt. A tűz színhelyét körülzárták.

Ferdinánd utazásai.

Sofia, július 18. (Saj. tud. táv.) Hir szerint Ferdinánd fejedelem az idén hosszabb ideig szándékozik a külföldön időzni, mintsem eleinte tervezte, amennyiben a Karlsbadban töltött gyógykezelési idő elmúltával Berlinbe és Franciaországba is ellátogat, ahonnan Bécsen át tér vissza Sófába.

Két milliós kártérítés.

Páris, július 18. (Saj. tud. távirata.) A lyoni olaszok a legutóbbi anarkista zavargások alkalmával szenvedett károkért, melyek két milliót meghaladnak, kártérítést követelnek.

Bányászerezcséltenség.

Páris, július 18. (Saj. tud. távirata.) A Harlerson-csoport bányájában nagymennyiségű robbanó por explodált. A robbanás áldozatai közül nyolczan rögtön meghaltak és százötvenen megsebesültek.

Öngyilkos anarchista.

Barcellona, július 18. (Saj. tud. táv.) Bandoni olasz anarchista agyonlőtte magát, mivel a francia rendőrség megkeresésére, a spanyol rendőrség Carnot meggyilkoltatása miatt őt is üldözte. Az öngyilkos anarchistánál talált papirokból ki-

tűnt, hogy az anarkisták több spanyol államférfi ellen merényletet terveztek.

A megtámadott angol konzul.

London, július 18. (Saj. tud. távirata.) Sonelben japán katonák megtámadták az angol konzult és feleségét.

A követség védelmére harmincz tengereszt szállítottak partra.

Orosz-bolgár közeledés.

Pétervár, július 18. (Saj. tud. távirata.) Az itteni politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik Bulgária közeledési kísérleteit, de kétségbe vonják, hogy a Bulgária és Oroszország közötti viszonyokban a legközelebbi jövőben bármiféle változás lenne várható.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás.

Az aratásról érkező legújabb adatok szerint a termés az ország nagy részében különböző. Vannak helyek, a hol minden tekintetben jó az eredmények, viszont azonban, a hol csak gyenge közepesek mennyiségileg. A mi a minőséget illeti, az nagyobbára jó és helyenkint kitűnő. Már rég nem volt oly kiváló minőségű őszi gabona, mint az idén s ezen körülményből folyólag reméljük, hogy az országos átlag termés-eredmény is kedvezőbb lesz, mint azt e hó elején reméltük. Nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a buza 78-82 kilós súlyával többet ér, mint az 1890, vagy 1891. évi termés értéke volt, természetesen liszt tekintetében; olyan szép zsiros és egészséges a mag, hogy alig van abban 10 százalék selejt. Legfeljebb ott lesz mit kirotálni a magból, a hol a rozsa megtámadta; ugyanezt lehet mondani a rozsa és árpára nézve is. A zab és árpa azonban a tropikus hőség hatása alatt több helyen megszorult és úgy ámbar szép fehér szemet adott, a minőség nem mindenütt exczellens. A kalászos termények átlagos termés-eredményét legalább is 7 métermázsára tehetjük, vagyis az összes termés nem sokkal áll mögötte a múlt évinek.

Nagy baj most kétségen kívül a takarmányműek rossz fejlődése, különösen pedig a kapásnövények fonnyadása; az eső ugyan, némileg lendít most az utóbbiakon, természetesen a hol volt csapadék, de azért nem nagy a remény, hogy azok csak közepes termést is adhassanak. Nem bizunk már a közepes terméshez, mert néhol, különösen az egész Alföldön, olyannyira hanyatlott a kukorica, burgonya, répa, dohány, hogy helyenkint teljesen tönkrementek tekinthető. A rét és takarmányföldök is, főképp pedig a legelőktöbbnyire kopárok. Egyszóval a helyzet nem kedvező a mezőgazdákra s hogy kedvező fordulat álljon be, legalább is két napig tartó folytonos esőre volna szüksége a növényzetnek; ha ez be nem következik, az őszi termények betakarítása még a nyáron történik meg, de nem lesz köszönet benne.

Kisjenő, jul. 18. Kisjenőn, mint tudósítók írja, a rozst learatták, holdankint 10 méterm. átlag a termés. A buza aratása a befejezéshez közeledik; csak 7-9 méterm. átlagra van kilátás, de a mi a minőséget illeti, a termés igen jónak mondható.

Nagy-Lak, jul. 18. A buza kitűnő minőségű ugyan, de a termés mennyiségileg alig közepes; a rozs még sokkal kedvezőbben fizetett, mint a buza. Előbbi 6-7, utóbbi 7-8 métermázsát adott. Az árpa és zab silányul fizetett. A kukorica már csak egy kiadó országos esőre javulhatna, annyira gyenge. A kerti vetemények kisültek. Takarmányrépa gyenge és rossz. Legnagyobb baj a takarmánytermés rosszul sikerülte; helyenkint nem is termett annyi, hogy a télíg elég lenne. A jószág ára rohamosan hanyatlak s a takarmány ára ropantul emelkedik. Szőlő és gyümölcs meglehetősen termést ígérnek.

= Elhalasztott vásár. A pankotai országos vásárt a kereskedelemügyi miniszter, a pankotai vásárjog bérlőjének kérelme folytán, július 25-éről azon indoklás mellett, hogy ezen esetben összeesnének a borosjenői vásárral, augusztus 5-ére halasztotta. A vásáro-

zók figyelmét ez uton is felhívjuk az elhalasztásra.

= Uj menetrend. A magyarországból Dél-és Észak-Németországba, Belgiumba, Németalföldre, Svájcba és Franciaországba rendelt tojás, szárnyas állatok, gyümölcs és egyéb gyors romlásnak alávetett áruknak gyorsított továbbítására szolgáló vonatok tekintetében új menetrend lépett életbe. Ezen menetrend a kamara irodájában a hivatalos órák alatt be tekinthető.

= Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi július hó 17. Hízott sertés-árak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 42.—42.5 — krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 48.—48.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 42.5—43.5 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kg-ron súlyban) 42.5—43.5 krig. II. Magyar második: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 42.—43. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 42.—43. krig. Közép (páronkint 220—260 kg-ron súlyban) 42.—43. krig. — Könnyű (páronkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertés létszám 1894. július hó 15-én volt készlet 188,809 darab. 1894. július hó 16-án felhajtott: 1475 drb. 1894. július 17-én elszállított: 2512 drb. 1894. július 16-án maradt készletben 187,770 drb. — A hízott sertés üzlet irányzata: lanyha.

Szeszűzlet.

— Július 18. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.75, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 18. d. u. 5 óra.

F	a	j	árnyat	100 kg. ár
				frttól frtig
Buza bánági uj			6.80	7.—
Buza tiszavidéki			6.65	7.—
Buza pestvidéki			6.60	7.—
Buza fejeermegyei			6.80	7.—
Buza bácskai			6.70	7.05
Rozs uj, I-ső rendű			5.10	5.15
Rozs uj, II-od rendű			4.95	5.05
Árpa takarmány				
Árpa égetni való				
Árpa sörfőzdei				
Zab			6.85	7.20
Tengeri bánági				
Tengeri másnemű			5.05	5.10
Káposzta-repoze bánági			9.60	10.—
Köles				
Buza szept.-okt.			6.78	6.80
Buza márcs.-ápr.			7.18	7.14
Buza máj.-jun.				
Rozs szept.-okt.			5.15	5.18
Tengeri jul.-aug.			5.07	5.09
Tengeri aug.-szept.			4.10	4.12
Tengeri októberre				
Zab márcs.-ápr.				
Zab szept.-okt.			6.02	6.04
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.			9.85	9.95

VIZJELZÉS.

1894. évi július hó 18-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			Magasság cztimétr.	Állás cztimétr.
Branyoska	+ 19°	borult	+ 24	—
Arad	+ 19°	derült	— 97	—
Makó	+ 24°	derült	+ 15	—
Szeged	+ 24°	derült	+ 131	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérséklet és vízállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérséklet és vízállásokat jelzi. Arad, 1894. július 18.

A m. kir. folyámérséki hivatal.

KIS LOTTO.

Brünni:

60, 1, 17, 7, 74.

Felölös szerkesztő. Vass Géza.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a bor, sör és égetett szeszes italoknak a heti piacokon és a három országos vásáron, a honvéd huszár laktanya előtti két korcsma kivételével való kimérés jogának f. é. november hó 1-jétől számítandó egy évre való bérbeadása iránt folyó év július hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár évi 400 frtnyi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bá-

nompénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi július hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Kossuth-utcai laktanyához tervezett fegyverraktár felépítésével kapcsolatos föld, kőműves, ács és facement munkáknak külön-külön való elvállalása iránt f. é. július hó 23-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1. a föld és kőműves munkákra nézve 4186 frt 65 kr, 2. az ács munkára nézve 1908 frt 77 kr, 3. a facement munkára nézve 616 frt 65 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi július hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi május hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,28	5,55	4,37
Kétegyháza	2,54	6,18	5,08
Lökösháza	3,12	—	5,28
Kurtics	3,28	6,37	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtics	11,58	8,38	10,16
Lökösháza	12,14	8,49	10,35
Kétegyháza	12,37	9,03	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,25	11,46	3,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	—
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Györök	3,15	7,07	5,03	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	—
Konop	—	8,00	5,56	—
Borzova	—	8,14	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,00	—
Piski	—	11,04	10,11	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,18	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,40	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,19	—
Gyulafehérvár	3,48	—
Piski	5,35	—
Soborsin	8,21	—
Tótvár	8,40	—
Borzova	9,09	—
Konop	9,25	—
Radna-Lippa	9,58	5,47
Paulis	10,11	6,02
Györök	10,25	6,18
Glogovác	10,48	6,47
ARAD érkezik	11,00	7,00

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lökösháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,48
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lökösháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,58
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,35	5,58
Uj-Arad	6,43	11,59	6,09
Németságh	7,05	12,24	6,27
Vinga	7,32	12,52	6,48
Orczifalva	7,48	1,09	6,58
Merezifalva	8,03	1,25	7,09
Szt.-András	8,19	1,44	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,12	8,15
Szt.-András	8,20	1,41	8,45
Merezifalva	8,34	1,59	9,05
Orczifalva	8,45	2,15	9,21
Vinga	9,02	2,40	9,46
Németságh	9,17	2,57	10,01
Uj-Arad	9,34	3,30	10,39
ARAD érkezik	9,44	3,44	10,52

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisajenő-Erdőhegy	9,20	7,55
Székudvar	9,36	8,11
Sikló	9,51	7,26
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,38	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	8,03
Elek	5,30	8,23
Ottlaka	5,40	8,36
Sikló	5,51	8,50
Székudvar	6,03	4,06
Kisajenő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarás-major	7,17	8,42
Nesze	7,25	8,52
Kovács-háza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,38
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	8,00	5,16
Bánkut	8,22	5,36
Megyes-Bodzás	8,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovács-háza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,35
Kamarás-major	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,23	4,49
Pécska	5,43	9,36	5,13
Battonya	6,12	10,01	5,47
Tompa	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,21
Nagylak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,33	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,12	6,46	4,08
Makó	3,35	7,05	4,50
Apátfalva	3,55	7,24	5,15
Nagylak	4,02	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,17	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,08	8,28	7,00
Tompa	5,32	8,50	7,27
Battonya	5,45	9,02	7,42
Pécska	6,10	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,23	9,39	8,24
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ötvényes	6,58	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,19	6,02	1,36
Világos	7,46	6,29	2,39
Muszká-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,26
Apatelek	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,44	7,27	4,43
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alcill	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik	10,20	9,02	8,00

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alcill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszká-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvényes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

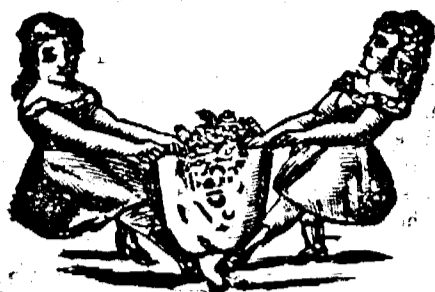
Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
Csermő érkezik	9,55	8,35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

Legegészségesebb és legkellemesebb
nyári ital
az **üditő lemondé-czukorka**
zsebben mindenfelé hordozható.

Ananas
Czitrom
Földieper
Málna
Narancs

izekben
1 drb 2 kr.
1 tekercs 10 kr.

100 drb. 2 frt

bérmentve minden állomáshoz.
Viszontelárusítók árkedvezményben
részesülnek.

Karlsbadi jégsütemények,
100 drb 90 kr.

BECK ALAJOS

czukorka-különlegességi üzlete
ARADON, színházépület.

684. 1-1.

Alku tárgyalási árverési hirdetmény.

Mely szerint alólirt m. kir. Ispánság által folyó évi július hó 30-án délelőtt 9 órakor az ispánság hivatalos irodájában írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött alku tárgyalás fog tartatni, melyre árverelni szándékozik 10% bánatpénzzel ellátva, mely az írásbeli ajánlatokhoz is melléklendő — ezennel meghívtnak.

A részletes árverési feltételek alólirt m. kir. ispánságnál az irodai órák alatt megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés megtartására kötelezőleg fenntartatnak is.

T á r g y :

A kovaszinczi 99⁴⁹⁶/₁₆₀₀ hold legelőföldnek 1894. október 1-től 1897. szeptember 30-ig leendő haszonbérbeadása. Kikiáltási ár: havonként és évenként 18 frt 85 kr.

Lippán, 1894. július 12-én.

M. kir. kincst. Ispánság.

Kereskedelmi akadémiát

végzett ifju

irodai gyakornokul

felvétetik

DRATSAY LAJOS-nál
Aradon.

Ugyanott 2 fju fűszerüzleti tanoncz-
nak felvétetik. 695. 1-3

Végzés.

A város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely három embert harapott meg s a gyeptéren, hova kiszállított elhulván, rajta a veszettség kór állapotát meg, miért is az 1888. évi VII. t.-cz. 68. §-a s a 40,000/888. sz. magas rendelet 188. §-a alapján Aradváros területén a kutyáknak kötve tartását vagy szájkosárral ellátva pórázon vezetését 1894. évi július hó 18-tól augusztus hó 28-ig terjedő 40 napra elrendelem.

Erről a város közönségét tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni és a gyeptéren megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154 §-a alapján büntetett fog.

Arnd, 1894. július 18.

Sarlot Domokos
főkapitány.

13922/1894

2-3.

Hirdetmény.

A nagymélt. földművelésügyi m. kir. Miniszterium 38510/894. sz. a kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy az a gazdaközönség mely mint tulajdonos vagy bérlet a folyó 1894. évben Arad város külhatárában buza, rozs, vagy árpa vetéssel bírt és a vetésekben a hesszeni légy fellépett, akár learattattak a vetések, akár pedig még állanak, kötelesek az ily buza, rozs és árpavetések vagy azok tarlóit folyó évi július 31-ig alászántani, mert ellenkező esetben felelősségre fognak vonatni.

Ugyancsak a hesszeni légy által okozandó károk megóvása tekintetéből figyelmeztetik a gazdaközönséget, hogy csak az őszi vetések tekinthetők a hesszeni légytől megvédetteknek, a melyek későn (okt. 6-8 től kezdve) vettek. Arad 1894. évi július hó 11-én.

A városi tanács.

Üvegezési vállalat. — Christoffe ezüst evőeszközökből nagy választék.

219. Telefon. 219.

GEBHART J. és FIA

Aradon, Andrásy-tér 16. sz.

Ajánlják legújabb formájú mindentéle

üveg, porcellán, majolica, lámpa, ezüstölt alpaca, tükörüveg, képkeret stb. dísz- és használati-árúkból gazdagon berendezett raktárukat! Csak a legújabb divatu és legszolidabb kivitelű cikkek tartatnak raktáron.

Különösen figyelembe ajánlhatók: Menyasszonyi kelengyék összeállítása, melynél tökéletesebbet jutányosabban aron senki nyújtani nem képes. Üveg, porcellán, majolica, angol fayence és egyéb anyagból, minden összeállítású és kivitelű étkező, kávé, tea, mocca, ivó, sörös, boros és cognacos készlet a legnagyobb választékban.

Vendéglői berendezések

a legújabb minőségű üveg és porcellán neműekből, a legcélszerűbb és olcsó módon eszközölhetők. 666 3-4

Tiszta nikkel főző, használati és díszedények, a hírneves westfaliai nikkel hengerművekből.

Egyedüli raktár Aradon.

Ezen nikkel edények tiszta nikkelből készítvék és nem cserélendők össze azon minden piacon forgalomba hozott és csak galvanikus módon nikkelizált edényekkel, melyek alapanyaga vasból vagy egyéb fémből vannak készítve, csak gyöngye, lehellestszertü nikkelréteggel vannak átvonva, mely néhányzori használat után lekopik.

Aki jó minőségű és hosszú ideig használható nikkeledényt kíván, az csakis ezen gyártmányt használhatja, mely minden ártalmas mellékanyagtól mentes. A közönséget már eleve is figyelmeztetjük, hogy csakis oly nikkel edényt fogadjon el, melyen a gyár és védjegy látható.

A legújabb, fizikai törvényeken alapuló szabadal. légmentes gőzüvegek

gyári. áron egyedül fenti cégnél kapható! — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Christoffe és társa egyedüli képviselői. A toresti üvegyárak főraktára.